

מלחמה - אתחלתא דגאולה (מגילה יז ע"ב)

מלחמה שלום

תיבה אחר תיבה בסוד אחדות הבריא

הקדמה

יסוד מוסד הוא שכל פרט ולו הקטן ביותר כולל בתוכו את הכל, וזהו סוד אחדות הבריא. ולכך האוחז במקצת האחדות אוחז בכולו^א ושורשו באורייתא, שכל תיבה ותיבה כוללת בתוכה את כל התורה.

לשם המחשת הדבר בפועל, התחלנו בס"ד לראות ולפרש כיצד בתיבות שלום – מלחמה גנוז בקרבם כל התיבות כולם. ונתחיל בס"ד להסביר תיבה אחר תיבה לפי סדרם באלף – בית, איך גנוז באותה תיבה; שלום – מלחמה.

ונקטנו דווקא נושא של 'שלום – מלחמה', כי אמרו חז"ל (מגילה יז ע"ב) "מלחמה אתחלתא דגאולה" – וזמן זה שאנו נמצאים בו הוא זמן של מלחמה אתחלתא דגאולה, ודבר בעתו מה טוב.

ויתר על כן, ע"י עסק בחלק זה של התורה, מעוררים ומקרבים את אור הגאולה שהוא אור של שלום, שיושלם במהרה בימינו, אכ"ר.

אב

^א עין בתולדות יעקב יוסף (במדבר פרשת חקת), ובעוד הרבה מקומות, מיסוד דברי הבעש"ט.

^ב והם בסוד כללות ההפכים, ששורם חד (כדלקמן). וכן פנימיות המלחמה הוא שלום, ועין במבט הפנימי 006 (עמוד הענו), וכן לקמן.

מואב - אל תתגר בם מלחמה

אמרו חז"ל (ילקוט שמעוני תורה פרשת וירא רמז פו), וז"ל, וְתִקְרָא שְׁמוֹ מוֹאָב (בראשית יט, לז), אמר ר' חייא בר אבא אמר ר' יוחנן, אין הקדוש ברוך הוא מקפח אפי' שכר שיחה נאה, דאלו בכירה דקאמרה מואב מן אב, אמר הקדוש ברוך הוא למשה (דברים ב, ט) וְאַל תִּתְּגֵר בָּם מִלְחָמָה. מלחמה הוא דלא, הא אנגריא עביד בהו. ואילו צעירה דקאמרה (בראשית יט, לח) בֶּן עָמִי, אמר הקדוש ברוך הוא למשה (דברים ב, יט) וְקִרְבֶּת מוֹל בְּנֵי עַמּוֹן אֶל תִּצְרֶם וְאַל תִּתְּגֵר בָּם, דאפילו אנגריא לא תעביד בהו, עכ"ל.

וכן אמרו (בבא קמא לח ע"א), וז"ל, אֶל תִּצְרֶם אֶת מוֹאָב וְאַל תִּתְּגֵר בָּם מִלְחָמָה (דברים ב, ט), וכי מה עלה על דעתו של משה לעשות מלחמה שלא ברשות? אלא נשא משה ק"ו בעצמו, אמר: ומה מדינים שלא באו אלא לעזור את מואב, אמרה תורה (במדבר כה, יז): צָרֹר אֶת הַמִּדְיָנִים וְהַכִּיתֶם אוֹתָם, מואבים עצמן לא כל שכן! אמר

^ג וע"ע הוריות י ע"א.

^ד אולם כן היו מיראים היו אותם ונראים להם כשהם מזוניינם. (כלשון רש"י (דברים שם, ד"ה ואל תתגר).

לו הקדוש ברוך הוא: לא כשעלתה על דעתך עלתה על דעתי, שתי פרידות טובות יש לי להוציא מהן, רות המואביה ונעמה העמונית, עכ"ל. ואותם 'שתי פרידות טובות', הם השורש למשיח.

מבואר א"כ שהיה על דעתו של משה לעשות מלחמה עם מואב, מן - אב, וע"ז נצטוה אֶל תִּצְרֶם אֶת מוֹאָב וְאַל תִּתְּגֵר בָּם מִלְחָמָה (דברים ב, ט).

עמון ומואב טהרו בסיחון, מלחמה בעקלתון

אולם הייתה מלחמה באופן אחר עם מואב, כמ"ש (במדבר כא, כו) כִּי חִשְׁבֹּן עִיר סִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי הוּא וְהוּא נִלְחַם בְּמֶלֶךְ מוֹאָב הָרִאשֹׁן וַיִּקַּח אֶת כָּל אֶרְצוֹ מִיָּדוֹ עַד אֶרְנֹן. ואמרו (חולין ס ע"ב), וז"ל, כִּי חִשְׁבֹּן עִיר סִיחֹן וכו' והוא נִלְחַם בְּמֶלֶךְ מוֹאָב, מאי נפק"מ? אלא לפי שאמר הקב"ה לישראל (דברים ב, ט) אֶל תִּצְרֶם אֶת מוֹאָב, אמר הקב"ה, ליתי סיחון ליפק ממואב, וניתו ישראל וליפקו מסיחון, ◀

מלחמה - אתחלתא דנאולה (מגילה ז' ע"ב)

מלחמה שלום

תיבה אחר תיבה בסוד אחדות הבריא

הארת כללות ההפכים שורש חד

ועוד כאשר נלחם אברהם להציל את לוט, האיר לא רק את המלחמה בפועל, אלא את שורש המלחמה, שורש כללות הפכים, שעת מלחמה ועת שלום (קהלת ג, ח) שורשם אחד. ונרמז בתיבה 'אב' עצמה; אב, א - שלום (אחד, אחדות) - ב - מלחמה (שנים, פירוד)

ולכך כאשר נלחם 'להציל' את לוט מן המלחמה, עומק ההצלה הייתה ע"י הארת כללות ההפכים - מלחמה ושלום. ומכך כך מאיר בלוט הארת השלום. ואותו הארת השלום משתלשל לזרעו (מואב) שלכן נצטוונו עליו (דברים ב, ט) ואל תתגר בם מלחמה.

ומטעם כן, משיח היוצא ממואב, שמו שלום, כמ"ש (מסכת דרך ארץ זוטא פרק השלום), וז"ל, שמו של משיח נקרא שלום, שנאמר (ישעיה ט) אבי עד שר שלום, עכ"ל. ותחלה עושה מלחמה, אולם אח"כ יש בימיו שלום.

והיינו דאמר רב פפא, עמון ומואב טהרו בסיחון, עכ"ל. והרי שאע"פ שלא נלחמו ישראל להדיא עם מואב, מן - אב, אולם באופן של עקלתון^ה כן נלחמו עמהם ולקחו את חלקם, שנלקח (נטהר) קודם לכן ע"י סיחון.

הארת האב מאברהם היא המגינה על מואב

ובעומק, השורש לא להילחם במואב הוא מפני שמאיר בהם הארת ה'אב'.

כפשוטו - וכלשון הפסוק - האב של מואב הוא לוט. אולם בעומק הארת ה'אב' שמאיר בלוט ובזרעו, שורשו מאברהם. נתבונן ונבין, בכלל האב הוא אברהם, שנקרא אברהם מלשון (בראשית יז, ה) אב המון גוים נתייך. ובפרט כתיב בנוגע ללוט, (בראשית יב, ה); ויקח אברהם את שרי אשתו ואת לוט בן אחיו, הרי שלוש בפרט נקרא 'בן' ביחס אל אברהם. ובמילים אחרות והיינו הך, אברהם מאיר הארת 'אב' בלוט.

וכן מלחמה הראשונה בתורה, מלחמת ה' מלכים את הארבעה, שם נשבה לוט. ושם נלחם אב - אברהם להציל את לוט. וע"י שמאיר הארת האב מאברהם, זכה לוט שלא ילחמו בזרעו, ובפרט במואב.

^ה וכן רמזו כאן דרך ביאתו של משיח צדקינו אל הקדושה, 'דרך עקלתון'. ואכמ"ל.

^י נתקרא שמו מואב (בראשית יט, לז), פירשה שמאביה הוא (רש"י שם). דכל לידת מואב בא בדרך עקלתון.

^ז ומאיר במשיח הארת ה'אב' מאברהם ביתר תוקף ששורשו מרות המואביה: שגם יצא מלוט וגם נתגיירה, ואברהם אב לגרים.

^ח וע"ע בספר הגימטריות לר"י החסיד (נשא אות ח) וז"ל, וישב לך שלום (במדבר ו, כ) בגמטריה זהו משיח, עכ"ל. ע"ע בפרקי היכלות רבתי (פרק לו, אות ל'), וע"ע מגלה עמוקות (וישב ד"ה אלה תולדות).

^ט ועין של"ה (שופטים תורה אור אות ב')